

Textilier - Vår klädsel, vår påverkan

För årskurs 7-9 - Begrepp och uppgifter

Begrepp:

Fibrer

Förklaring (svenska):

Tunna trådar som kan spinnas till garn och användas för att göra tyg.

Engelsk översättning:

Fibres/Fibers

Naturfiber

Fibrer som kommer från växter eller djur, t.ex. bomull, ull och lin. Yta som släpper igenom vatten, till exempel gräs, grus eller specialplattor

Natural fibres

Syntetiska fibrer

Fibrer som tillverkas i fabriker av olja eller kemikalier, t.ex. polyester.

Synthetic fibres

Överkonsumtion

När man köper och använder mer än vad man egentligen behöver.

Overconsumption

Fast fashion

Billiga kläder som produceras snabbt i stora mängder och byts ut ofta.

Fast fashion

Producentansvar

Regler som gör att de som tillverkar produkter också ansvarar för avfallet.

Producer responsibility

Cirkulär ekonomi

Ett system där resurser återanvänds och återvinns i stället för att slängas

Circular economy

Tips!
Gå igenom
begreppen
innan du
läser texten.

Uppgifter – Välj en uppgift att genomföra, i grupp eller enskilt.

1. Perspektiv på konsumtion (SO/NO/Svenska)

Enligt undersökningar som Naturskyddsföreningen gjort köper vi svenskar i snitt 25 nya plagg per år. För att jordens resurser ska hinna med kan vi bara köpa 5 nya plagg (exklusive underkläder och strumpor).

Undersök och jämför din egen klädkonsumtion med snittet i Sverige. Ta reda på hur många plagg du köper per år, (kika gärna på kontoutdrag eftersom vi har en tendens att underskatta hur mycket kläder vi faktiskt köper).

Skriv en kort text där du reflekterar över vad som påverkar dina köpbeslut – är det pris, reklam, identitet, trender eller något annat?

Hur påverkas dina val av vad du ser på sociala medier?

Skulle du kunna förändra ditt köpbeteende(om du köper fler än 5 nya plagg per år)?

Vilka strategier behöver du ha i så fall?

Lägg upp en plan/strategi där du förklarar hur du skulle göra och tänka. Inkludera den i texten.

2. Bildanalys & reklamkritik (Svenska/bild)

Titta på 2–3 annonser eller influencervideor som handlar om mode.

Analysera budskap, målgrupp och värderingar.

Vilka känslor väcker reklamen?

Vilka ideal förstärks?

Skulle du kunna göra en annons som främjar hållbar konsumtion i stället? Hur skulle den se ut?

Skapa en kort reklamvideo i grupp om 3-4 elever och visa för klassen.

3. Kläders livsresa (NO/geografi)

Välj ett plagg (exempelvis ett par jeans) och undersök dess väg från råmaterial till garderob.

Var produceras det?

Hur transporteras det?

Vilka resurser krävs?

Redovisa med bilder eller som en kort film.

4. Kreativ garderob (Bild/slöjd)

Välj ett plagg hemifrån som du inte använder ofta. Hitta en bild på ett liknande plagg online. Skapa 2–3 nya outfits eller användningssätt med plagg du redan har. Gör en affisch, moodboard eller Canva-presentation och ge den rubriken: "Nytt av gammalt".

5. Källkritik & reflektion (Svenska)

Sök efter en artikel eller video om kläder och hållbarhet.

Vem står bakom den?

När är den publicerad?

Hur trovärdig verkar informationen?

Skriv en kort analys.

Resonera i grupp

1. Vilket ansvar har företag för att påverka modekulturen?

2. Vad innebär ett rättvist pris för ett plagg?

3. Hur kan vi förändra normer kring vad som är "nytt" eller "rätt" att bära?

Källförteckning

Naturvårdsverket (u.å.). Hållbar konsumtion av textilier. Tillgänglig: <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/produktion-och-konsumtion/textilier/>
[Hämtad 12 september 2025].

Naturskyddsföreningen (2019). Monstret i garderoben – en rapport om kläder och miljö. Stockholm: Naturskyddsföreningen. Tillgänglig: <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/monstret-i-garderoben/>
[Hämtad 12 september 2025].

United Nations Environment Programme (2023). Sustainable Fashion Communication Playbook. Nairobi: UNEP. Tillgänglig: <https://wedocs.unep.org/handle/20.500.11822/42819>
[Hämtad 12 september 2025].

Europeiska unionen (2022). EU Strategy for Sustainable and Circular Textiles. Bryssel: EU-kommissionen. Tillgänglig: https://environment.ec.europa.eu/publications/eu-strategy-sustainable-and-circular-textiles_en
[Hämtad 12 september 2025].

Statens offentliga utredningar (2020). Hållbara textilier och textilavfall (SOU 2020:56). Stockholm: Regeringskansliet. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2020/07/sou-202056/>
[Hämtad 12 september 2025].